

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ОГІСНКА
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОСТУП

**Збірник матеріалів
ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
«Нова українська школа:
теорія та практика»
(17-18 листопада 2022 року)**

Рекомендовано до друку Вченою радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол №12 від 29.09.2022)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ПРИМА Раїса Миколаївна (головний редактор), доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки (м.Луцьк)

АНТОНЮК Володимир Зіновійович, кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та соціальної роботи, Волинський національний університет імені Лесі Українки (м.Луцьк)

ВІТЮК Валентина Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки (м.Луцьк)

ЗАМРОЗЕВИЧ-ШАДРІНА Світлана Романівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри фахових методик і технологій початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (м. Івано-Франківськ)

ПРИМА Дмитро Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки (м.Луцьк)

ДАНИЛЮК Оксана Климівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки (м.Луцьк)

СНОЖАК Małgorzata, dr hab., prof. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Koordynator Zespołu ds. Współpracy z Otoczeniem Zewnętrznym na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, Kierownik Laboratorium Badań nad Neuroedukacją, Kierownik Interdyscyplinarnego Zespołu Badawczego "NeuroEduLab" (Polska)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

КОМАР Ольга Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

КРАСОВСЬКА Ольга Олександрівна, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти, ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»

П24 **Педагогічний поступ:** збірник матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Нова українська школа: теорія та практика» (Луцьк, 17-18 листопада 2022 р.) / За заг. ред. проф. Пріми Р. М. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2022. 186 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей учасників ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Нова українська школа: теорія та практика», які відображають актуальні питання педагогіки вищої школи, освітньо-наукових новацій у вітчизняній освіті, теорії і практики початкової освіти у площині вимог Нової української школи.м

Адресується науково-педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, учителям.

Матеріали подано в авторській редакції.

УДК 37.014.3(477)(08)

© ВНУ імені Лесі Українки, 2022

© автори публікацій, 2022

Гузьо Марія	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	47
Данилюк Оксана, Сидорук Оксана	
КУЛЬТУРА СПІЛКУВАННЯ ТА КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	51
Денисюк Анастасія, Гончарук Ольга	
ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ВИХОВАННЯ ЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	54
Жигadlo Євгенія, Суржук Тетяна	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ.....	57
Заремба Людмила	
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	61
Здиховська Тетяна	
РОЛЬ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ У ФОРМУВАННІ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ НУШ	63
Іванова Лідія	
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	65
Каптур Галина	
ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ...	68
Кашуб'як Ірина	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ.....	71
Кваша Андрій	
ЗМІСТОВІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО БЕЗПЕЧНОГО І ЗДОРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В НУШ	74
Книш Юрій, Яцюк Світлана	
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО ІНСТРУМЕНТУ НАВЧАННЯ «КАНООТ» НА УРОКАХ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	76
Ковальчук Ірина	
РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ.....	78

*Кваша Андрій,
аспірант кафедри початкової і професійної освіти,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Науковий керівник – Ткаченко Лідія,
доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри теорії і методики
викладання філологічних дисциплін
у дошкільній, початковій і спеціальній освіті,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди*

ЗМІСТОВІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО БЕЗПЕЧНОГО І ЗДОРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В НУШ

Сьогодні школа розглядається як об'єкт високого ризику для учасників освітнього процесу. Свідченням цього є посилена увага науковців до проблеми формування безпечного і здорового освітнього середовища закладів освіти. Тривалий час безпека освітнього середовища розглядалася в трьох аспектах: психологічному (вплив середовища на психічний стан особистості), педагогічному (особливості формування компетенцій), екологічному (шляхи безпечної взаємодії з природою). Однак розвиток інформаційних технологій, соціальна нерівність, зміна ціннісних орієнтирів та маніпулювання суспільною свідомістю викликають потребу розширення змісту поняття «безпечне освітнє середовище».

Існує думка, що безпечне освітнє середовище – це «стан освітнього середовища, в якому: наявні безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, що сприяє емоційному благополуччю учнів, педагогів і батьків, відсутні будь-які прояви насильства та є достатні ресурси для їх запобігання, а також дотримано прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника навчально-виховного процесу» [3, с. 10]. Натомість у Законі України «Про освіту» безпечне освітнє середовище має комплексний підхід у розумінні та розглядається як «сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин» [2].

Ми цілком погоджуємося з такою візією законодавця, адже на сучасному етапі розвитку суспільства безпека учасників освітнього процесу має враховувати захист від булінгу (цькування), можливості кіберпростору та відмежування від уявлень про «тепличність» докільля. Протистояння ризикам вимагає вміння попереджувати і регулювати прояви небезпеки, швидко та адекватно реагувати на неї.

У Національній стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі зазначено, що «формування безпечного і здорового освітнього середовища вимагає вирішення низки проблем, зокрема, пов'язаних із фізичним, психологічним насильством та булінгом (цькуванням), безвідповідальним використанням Інтернету, недостатньою готовністю педагогічних працівників запобігати та протидіяти насильству та булінгу (цькуванню) серед учасників освітнього процесу, непопулярністю серед дітей та підлітків культури здорового харчування, малорухливим способом життя, належним рівнем їх медичного забезпечення, а також загальною несистемним підходом до формування культури здорового та безпечного способу життя у суспільстві» [1]. Як бачимо, означена проблема достатньо серйозно визнається на державному рівні. Між тим на рівні сім'ї спостерігаємо іноді повне ігнорування раціональних підходів до харчування, режиму дня, дозвілєвої діяльності дітей. Необхідне розроблення дієвих механізмів впливу на подібні явища.

В останнє десятиліття поширилася проблема булінгу в шкільному середовищі. Однак в силу традицій, що склалися в українській системі освіти вона мало визнається, замовчується, а випадки, які набули розголосу намагаються швидко виявити, зробити висновки і забути. Такий підхід не просто не продуктивний, а й злочинний, оскільки породжує атмосферу вседозволеності, викривленої реальності і безвідповідальності з боку всіх учасників конфлікту. Незаперечним є той факт, що педагогічні працівники виявилися не готовими до вирішення проявів булінгу, а пропедевтична робота проводиться досить формально. Між тим, сучасне покоління дітей має знижену здатність до критичного оцінювання небезпеки, бо суспільний контент містить переважно негативну інформацію, кінопростір наповнено сценами насильства, серед видів спорту, які обирає молодь, переважають бойові мистецтва. Зараз майже відсутній суспільний діалог між школою, громадськістю, фахівцями і памолоддю щодо формування толерантного ставлення до виявів інакшості, визнання права кожного на унікальність і самовизначення.

Викладене вище дозволило нам припустити, що створення безпечного і здорового освітньої середовища є передумовою для розробки програм педагогічної профілактики булінгу в школі.

Джерела та література

1. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі: Указ Президента України від 25 травня 2020 р. № 195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text> (дата звернення: 03.10.2022).

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 06.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 12.10.2022).

3. Цюман Т. П., Бойчук Н. І. Кодекс безпечного освітнього середовища: метод. посіб. / за заг. ред. Цюман Т. П. Київ, 2018. 56 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/protidia-bulingu/21kbos.pdf> (дата звернення: 12.10.2021).

*Книш Юрій,
аспірант, Волинський національний
університет імені Лесі Українки
Яцюк Світлана,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри загальної математики та
методики навчання інформатики,
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО ІНСТРУМЕНТУ НАВЧАННЯ «КАНООТ» НА УРОКАХ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційні заняття стали невід’ємною частиною освітньої діяльності учнів. Для покращення рівня мотивації учня, а саме підвищення інтересу учня шляхом організації форми навчання та доцільного вибору методу навчання пропонуємо розглянути онлайн платформу «Kahoot» для визначення рівня знань учнів.

Даний сервіс дозволяє проводити тестування як під час дистанційного навчання так і під час очного відвідування уроків, що дозволяє визначити рівень знань учнів не залежно від форми навчання. Однією з сучасних проблем в галузі освіти є відсутність достатнього програмного або матеріального забезпечення для реалізації сучасних принципів навчання. Сервіс «Kahoot» надає можливість безкоштовно проводити інтерактивні тестування, без встановлення додаткового програмного забезпечення та з можливістю використання власних гаджетів в процесі навчання.

Онлайн-сервіс Kahoot – це навчальна платформа, на якій можна проводити інтерактивні заняття, та перевірку рівня знань учнів за допомогою онлайн-тестування. Даний сервіс був запущений у 2012 році в рамках проекту норвезького університету, основна мета даного проекту була соціалізація навчання, коли учні збиралися навколо спільного екрану та відповідали на однакові запитання.[1]

Онлайн сервіс може використовуватись для:

- Модульного або поточного контролю рівня знань учнів;
- Самоконтролю та самостійного навчання;
- Опитування та інше.[2]

Для того щоб повноцінно користуватися даним сервісом та створювати тести необхідно зареєструватися на офіційному веб-ресурсі kahoot.com. Без реєстрації можливе лише проходження тесту, що дозволяє учням заощадити час